

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZY I PROFILAKTYCZNY

**ZESPÓŁ SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH BSTO IM. ZBIGNIEWA HERBERTA
W BEŁCHATOWIE**

**"W wychowaniu chodzi właśnie o to,
ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem
- o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał;
aby więc poprzez wszystko, co ma, co posiada,
umiał bardziej i pełniej być człowiekiem,
to znaczy, ażeby również umiał bardziej być
nie tylko z drugimi, ale i dla drugich"**

Jan Paweł II

Spis treści:

- I. Podstawa prawna regulująca funkcjonowanie SPWiP.
- II. Opis funkcjonowania szkoły.
- III. Wizja szkoły oraz wartości, na których opiera się program.
- IV. Sylwetka wychowanka.
- V. Misja szkoły.
- VI. Realizatorzy i uczestnicy.
- VII. Kierunki pracy wychowawczej.
- VIII. Działania profilaktyczne szkoły.
- IX. Kalendarz świąt i uroczystości.
- X. Ewaluacja Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktycznego.
- XI. Roczny Plan Pracy Wychowawczej.

I. PODSTAWA PRAWNA REGULUJĄCA FUNKCJONOWANIE SPWiP

1. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948r.
2. Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4 listopada 1950r.
3. Deklaracja Praw Dziecka z 1959r.
4. Konwencja o Prawach Dziecka Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r.
5. Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską z dnia 28 lipca 1993 r. Dz. U. 1998 nr 51 poz. 318
6. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (art. 48, 53, 54, 70, 72)
7. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 ze zmianami)
8. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. (Karta Nauczyciela, tekst jednolity w Dz. U. z 2006 r. nr 97, poz. 674 ze zmianami)
9. Rozporządzenie MEN z 27.08.2012r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012r. poz. 977 ze zmianami)
10. Rozporządzenie MEN z dnia 6 sierpnia 2015r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. poz. 1214)
11. Rozporządzenie MEN z dnia 12 sierpnia 2015r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. poz. 1270)
12. Rozporządzenie MEN w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. poz. 1249)
13. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r., poz. 532)
14. Rozporządzenie MEN z dnia 24 lipca 2015r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowywania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz. 1113)
15. Rozporządzenie MEN z dnia 29 sierpnia 2014r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. poz. 1170)
16. Statut VI Liceum Ogólnokształcącego i Publicznego Gimnazjum nr 7 im. Z. Herberta w Bełchatowie

II. OPIS FUNKCJONOWANIA SZKOŁY

W skład Zespołu Szkół BSTO im. Zbigniewa Herberta w Bełchatowie wchodzi:

- Publiczne Gimnazjum nr 7 w Bełchatowie
- VI Liceum Ogólnokształcące w Bełchatowie

Szkoła mieści się przy ul. Fabrycznej 6 w Bełchatowie.

Organem prowadzącym szkołę jest Bełchatowskie Społeczne Towarzystwo Oświatowe, reprezentowane przez Zarząd BSTO.

Młodzież naszej szkoły zdobywa wiedzę korzystając z budynku, w którym znajdują się: sale przedmiotowe, z których większość wyposażona jest w projektory, pracownie informatyczne, pracownia chemiczna, biblioteka, aula.

Ponadto, nasza placówka może poszczycić się następującymi osiągnięciami:

- Certyfikat „Szkoła z klasą”
- Certyfikat „Nauczyciel z klasą”
- Certyfikat „Uczeń z klasą”
- Certyfikat „Szkoła z klasą 2.0”
- Certyfikat „Szkoła bez przemocy”
- Szkoła znalazła się w czołówce najlepszych liceów w Polsce w Rankingu Szkół Ponadgimnazjalnych Perspektywy 2014.

III. WIZJA SZKOŁY ORAZ WARTOŚCI, NA KTÓRYCH OPIERA SIĘ PROGRAM

Nasza placówka jest miejscem przyjaznym dla całej społeczności szkolnej, dba o partnerskie relacje między członkami tej społeczności. Naszym nadrzędnym celem jest, by w szkole panowała atmosfera przyjaźni i wzajemnej akceptacji, a każdy uczeń czuł się pewnie i bezpiecznie.

Szkoła zapewnia wszechstronny rozwój uczniów, nabywają oni wiedzę i umiejętności niezbędne do powodzenia w dalszej edukacji oraz radzenia sobie w dorosłym życiu.

Społeczność szkolna (nauczyciele, uczniowie oraz ich rodzice) za najważniejsze wartości uznają:

- odpowiedzialność
- bezpieczeństwo
- uczciwość
- kreatywność
- nauka

IV. SYLWETKA WYCHOWANKA

Absolwent naszej szkoły:

- posiada wiedzę i umiejętności, które pozwolą sprostać wymaganiom na dalszym etapie edukacji,
- posiada motywację do rozwijania swoich zainteresowań i potrzeb poznawczych,
- zna język obcy tak, by skutecznie porozumieć się w innym kraju,

- umie podejmować samodzielne decyzje i dokonuje odpowiedzialnych wyborów,
- potrafi wyrażać swoje poglądy i broni swoich racji,
- umie dbać o swoje zdrowie, nie ulega używkom,
- jest uczciwy, nie kłamie, szanuje cudzą własność,
- szanuje i pielęgnuje tradycje rodziny, szkoły, narodu,
- aktywnie i odpowiedzialnie uczestniczy w życiu społecznym,
- zna i szanuje polskie dziedzictwo kulturowe i jest otwarty na wartości kultury Europy i świata,
- jest wrażliwy na potrzeby innych, potrafi nieść pomoc poprzez uczestnictwo w akcjach wolontariatu.

V. MISJA SZKOŁY

„Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie”

Jan Zamoyski

Zespół Szkół i Placówek Oświatowych to szkoła, która:

- gwarantuje nauczanie przez wysoko wykwalifikowaną kadre,
- stale podwyższa jakość pracy, analizuje potrzeby i oczekiwania uczniów oraz ich rodziców,
- wykorzystuje nowoczesne metody rozwijające kreatywność i samodzielność uczniów,
- tworzy środowisko przyjazne uczeniu się, jasno określa wymagania edukacyjne, stosuje aktywizujące metody pracy, rozwija umiejętność korzystania ze zdobytej wiedzy,
- stale rozwija ofertę edukacyjną,
- zapewnia równość szans edukacyjnych wszystkim uczniom,
- rozwija właściwe postawy etyczne i moralne,
- jest nastawiona na rozwijanie pasji i uzdolnień uczniów,
- kształtuje postawy obywatelskie, poszanowanie dla tradycji i kultury własnego regionu oraz narodu,
- stwarza możliwości współpracy z rodzicami,
- promuje się i prezentuje swoje osiągnięcia w środowisku lokalnym,
- podnosi poziom warunków funkcjonowania, modernizuje pomieszczenia i wyposażenie, wzbogaca zasoby środków dydaktycznych, zapewnia nowoczesne warunki nauki,
- zapewnia bezpieczne i przyjazne środowisko, spełnia wymogi bezpieczeństwa i higieny,
- posiada sprawny system komunikowania się i zarządzania, zapewnia łatwość dostępu do informacji, przepływ informacji jest efektywny,
- propaguje wartości zdrowego stylu życia i promuje postawy proekologiczne.

VI. REALIZATORZY I UCZESTNICZY

Realizatorzy programu wychowawczego i profilaktycznego:

- Dyrektor Szkoły,
- wychowawcy klas,
- pedagog szkolny,
- nauczyciele,
- rodzice,

- pielęgniarka szkolna,
- pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- Pracownicy Świetlic Środowiskowych,
- pracownicy Straży Miejskiej i Policji,
- pracownicy PCK,
- Miejskie Centrum Kultury,
- Muzeum Regionalne w Bełchatowie,
- Urząd Miasta w Bełchatowie,
- Starostwo Powiatowe,
- inni specjaliści.

Uczestnicy programu wychowawczego i profilaktycznego:

- uczniowie szkoły,
- nauczyciele,
- rodzice,
- inni pracownicy szkoły.

VII. KIERUNKI PRACY WYCHOWAWCZEJ

1. Wspomaganie naturalnego rozwoju, zaspokajanie potrzeb, rozwijanie potencjałów i możliwości, budowanie wspierającej relacji nauczyciel-uczeń.

Program wychowawczy uwzględnia potrzeby indywidualne i rozwojowe młodzieży, ich zainteresowania oraz możliwości psychofizyczne.

Szkoła rozwija wyższe zainteresowania, potencjał i możliwości uczniów, buduje wspierającą relację nauczyciel-uczeń.

Stymulowanie i wspieranie rozwoju ucznia

- a) integrowanie uczniów na szczeblu klasowym i ogólnoszkolnym;
- b) uczenie zasad i norm kontaktów międzyludzkich;
- c) budowanie relacji nauczyciel-uczeń
- d) systematyczne rozwiązywanie problemów klasowych i szkolnych;
- e) wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia poprzez różnorodne formy pracy z uczniami zdolnymi i mającymi trudności w uczeniu się;
- f) organizowanie konkursów przedmiotowych i artystycznych;
- g) przygotowywanie i udział uczniów w konkursach szkolnych, powiatowych i ogólnopolskich;
- h) wspieranie u uczniów działań wyzwalających aktywność twórczą;
- i) organizowanie kół zainteresowań;
- j) zachęcanie uczniów do aktywności poprzez prezentowanie ich osiągnięć;

2. Kształtowanie sposobu myślenia ucznia i postaw uznawanych za pożądane

Działania wychowawcze szkoły nastawione są na kreowanie i wskazywanie wzorców dla młodych ludzi, w szczególności w odniesieniu do sylwetki patrona szkoły, przekazywanie wartości oraz kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych poprzez:

- a) Wdrażanie do poszanowania prawa oraz obowiązkowości.
- b) Kształtowanie postaw odpowiedzialności.
- c) Rozwijanie umiejętności współpracy z innymi.
- d) Rozwijanie tolerancji i akceptacji odmienności innych osób.
- e) Kształtowanie kultury osobistej uczniów.

3. Profilaktyka zachowań ryzykownych

- a) lekcje wychowawcze poświęcone tematyce uzależnień;
- b) zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone przez pedagoga szkolnego (uwzględnione w planie zajęć lekcyjnych w klasach gimnazjalnych);
- c) diagnozowanie zagrożeń (ankieta, spotkania z psychologiem, rozmowa z wychowawcą, z rodzicami i profilaktyka),
- d) organizowanie spotkań profilaktycznych poświęconych problematyce uzależnień,
- e) organizowanie dla uczniów warsztatów n/t zagrożeń i sposobów radzenia sobie z tymi zagrożeniami.

4. Korekcja deficytów i urazów powstałych w toku wcześniejszego wychowania (uwarunkowania zdrowotne, zaburzenia w rozwoju psychofizycznym)

Indywidualna praca wychowawcy:

- a) Rozpoznanie problemu, indywidualne rozmowy z uczniem, rodzicami,
- b) Ścisła współpraca wychowawców klas z pedagogiem szkolnym: diagnozowanie deficytów, konstruowanie sytuacji wychowawczej w taki sposób, by uczeń mógł zdobywać doświadczenia korygujące dotychczasowe urazy.
- c) Podejmowanie wysiłków zmierzających do wytworzenia prawidłowej atmosfery w klasie (tolerancja, wzajemna pomoc, przestrzeganie ustalonych reguł klasowych)
- d) Korekcja negatywnych nastawień wyrabianych przez społeczność oraz massmedia.
- e) Uwzględnienie w pracy każdego nauczyciela specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (współpraca wychowawców z nauczycielami poszczególnych przedmiotów).

5. Wychowanie do życia w rodzinie

- a) Uwzględnienie w planie pracy szkoły programu zajęć Wychowanie do życia w rodzinie.
- b) Pomoc w pokonywaniu trudności i rozwiązywaniu problemów związanych z okresem dojrzewania.
- c) Uświadamianie istoty rodziny w życiu człowieka, promowanie wzoru małżeństwa opartego na wierności, uczciwości, odpowiedzialności i partnerstwie.
- d) Kształtowanie pozytywnych wzorów funkcjonowania rodziny.

- e) Kształtowanie umiejętności obrony własnej intymności i nietykalności seksualnej oraz szacunku dla ciała innej osoby.

6. Kształtowanie postaw proekologicznych

- a) poznanie współzależności między różnymi elementami środowiska oraz zrozumienie przyczyn i skutków ingerencji człowieka w świat przyrody,
- b) rozbudzanie wrażliwości na piękno i bogactwo świata przyrody,
- c) organizowanie działań służących poprawie stanu środowiska w najbliższym otoczeniu poprzez zbiórki surowców wtórnych,
- d) wpajanie umiejętności przestrzegania porządku w środowisku naturalnym (np. w lesie).
- e) udział w konkursach z zakresu wiedzy ekologicznej.

7. Wychowanie do aktywnego udziału w życiu gospodarczym

- a) Rozbudzanie wyobraźni i pomysłowości dotyczącej przyszłej aktywności zawodowej i gospodarczej (zajęcia przedsiębiorczości).
- b) Udział licealistów w Dniu Przedsiębiorczości (program pod Honorowym Patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego).
- c) Poznanie podstawowych zasad etycznych życia gospodarczego i nabywanie umiejętności stosowania ich w życiu szkolnym (np. rzetelna praca, punktualność, dotrzymywanie danego słowa, wywiązywania się z powierzonych funkcji i zadań, prawdomówność, uczciwość).
- d) kształtowanie umiejętności sporządzania dokumentów określonych procedurą ubiegania się o pracę (np. list motywacyjny, życiorys, kwestionariusz osobowy) oraz zdolności do odbycia rozmowy kwalifikacyjnej — sztuka autoprezentacji (w ramach zajęć Podstawy przedsiębiorczości oraz zajęć z doradztwa zawodowego prowadzonych w szkole).
- e) Spotkania z Powiatowym Rzecznikiem Praw Konsumenta.
- f) Badanie predyspozycji zawodowych na podstawie testów przeprowadzanych przez pracowników Urzędu Pracy i Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.
- g) Udział w programie CEO Moje konsumenckie ABC.

8. Kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich, szacunku dla dziedzictwa kulturowego ojczyzny i własnego regionu

- a) uświadamianie obowiązków wobec ojczyzny – obowiązku jej obrony i dbałość o jej dobre imię,
- b) kształtowanie postaw szacunku wobec symboli państwowych,
- c) rozwijanie poczucia wartości i przynależności do społeczności lokalnej, regionalnej, narodowej i państwowej;
- d) poznawanie historii regionu poprzez prezentację najciekawszych informacji o regionie;
- e) kultywowanie tradycji regionalnej – udział uczniów w lokalnych inicjatywach kulturalnych i religijnych (Orszak Trzech Króli, Korowód Karnawałowy, Andrzejki)
- f) udział uczniów w apelach szkolnych poświęconych wydarzeniom historycznym;
- g) obchody świąt państwowych i rocznic historycznych;

- h) udział Poczty Sztandarowej w uroczystościach rocznicowych organizowanych na terenie miasta i gminy;
- i) poznawanie zabytków i tradycji miast polskich;
- j) utrwalanie najistotniejszych wartości narodowych;
- k) udział w spotkaniach ze świadkami historii;

9. Kształtowanie postaw proeuropejskich

- a) uświadamianie wielowiekowych związków Polski z Europą,
- b) określenie miejsca i roli Polski i Polaków w integrującej się Europie,
- c) rozwijanie poczucia tożsamości europejskiej,
- d) zapoznanie z celami, podstawami ustrojowymi i instytucjonalnymi Unii Europejskiej oraz z zasadami funkcjonowania najważniejszych organizacji europejskich, uświadomienie korzyści procesu integracji z Unią Europejską jako środka prowadzącego do przyspieszenia transformacji ustrojowej i osiągnięcia warunków do rozwoju kraju,
- e) popularyzowanie wiedzy na temat krajów nauczanych w szkole języków – organizowanie międzyszkolnego konkursu Językowe Wędrówki,
- f) rozwijanie postawy ciekawości, otwartości i tolerancji wobec innych kultur i obyczajów poprzez organizację Dnia Europy.

10. Rozwijanie samorządności uczniowskiej

- a) Udział uczniów w Samorządzie Szkolnym.
- b) Współudział w organizacji życia społeczności szkolnej.
- c) Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych poprzez podejmowanie decyzji mających wpływ na całą społeczność szkolną.
- d) Stosowanie procedur demokratycznych w działalności samorządu.
- e) Udział przedstawicieli samorządu w radach pedagogicznych.

11. Wolontariat szkolny

Wolontariat ma na celu uwrażliwienie uczniów na konieczność bezinteresownego niesienia pomocy innym poprzez:

- a) Aktywny udział w ogólnopolskich akcjach charytatywnych kierunkiem pedagoga szkolnego, np. Góra Grosza, Dziewczynka z Zapałkami, Szlachetna Paczka.
- b) Pomoc lokalnym organizacjom pod kierunkiem pedagoga szkolnego, np. współpraca ze Stowarzyszeniem „Hospicjum” niosącym pomoc Oddziałowi Opieki Paliatywno-Hospicyjnej w Szpitalu Wojewódzkim w Bełchatowie, współpraca z Domem Pomocy Społecznej w Bełchatowie, zbiórka koców oraz karmy dla zwierząt ze Schroniska dla zwierząt w Bełchatowie, udział w wolontariacie kulturalnym organizowanym przez Miejskie Centrum Kultury w Bełchatowie.

12. Organizacja czasu wolnego uczniów

- a) Organizowanie różnych form wypoczynku i rekreacji (wycieczki szkolne, wyjazdy do teatru, wyjścia do kina, biwak integracyjny, rajd rowerowy, wyjazd na narty).
- b) Przygotowywanie imprez szkolnych.
- c) Udział w zajęciach pozalekcyjnych i kołach zainteresowań.

VIII. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE SZKOŁY

Wprowadzenie:

Działania profilaktyczne dla VI Liceum Ogólnokształcącego oraz Publicznego Gimnazjum nr 7 opierają się na rozumieniu profilaktyki jako procesu zmierzającego do:

- wspierania pełnego rozwoju uczniów w zakresie zdrowia psychicznego, fizycznego i społecznego
- wspomaganie uczniów w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i życiu w zdrowiu fizycznym i psychicznym
- ograniczania i likwidowania czynników zaburzających ten rozwój i zdrowe życie.

Opracowując działania profilaktyczne, opieraliśmy się na:

- systemowym modelu profilaktyki zakładającym, iż niewłaściwe zachowania uczniów są wypadkową zależności zachodzących w środowisku szkolnym i domowym, a do osiągnięcia pożądaných efektów konieczna jest współpraca między nauczycielami, dyrekcją szkoły, uczniami i rodzicami
- modelu edukacji humanistycznej, którego celem jest rozwój osobowości uczniów
- modelu edukacji społecznej, według którego niezbędne jest kształtowanie umiejętności przeciwstawiania się presji społecznej, co szczególnie ważne jest u ludzi młodych
- modelu alternatywnych form, celem którego jest kształtowanie umiejętności aktywnego spędzania wolnego czasu w sposób twórczy, konstruktywny i wolny od uzależnień
- modelu promocji zdrowia, obejmującym programy propagujące zdrowy tryb życia bez używek

Opracowanie działań zostało poprzedzone ewaluacją przeprowadzoną wśród uczniów oraz nauczycieli; opracowano również diagnozę środowiska uczniów i rodziców, mającą na celu identyfikację czynników ryzyka i przejawów zachowań dysfunkcyjnych występujących wśród uczniów liceum i gimnazjum.

Ogólna charakterystyka działań:

Podstawowym założeniem jest wyposażenie uczniów w niezbędną wiedzę i umiejętności związane z właściwym rozwojem emocjonalnym i fizycznym, stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły oraz zapewnienie właściwej współpracy z rodzicami w celu realizacji wytyczonych programem zamierzeń.

Działania skierowane są do uczniów, rodziców i nauczycieli, a ich realizacja polega na prowadzeniu czynności edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do wszystkich jego adresatów, wypracowaniu procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych, wspomaganie procesu adaptacji uczniów do środowiska szkolnego, poprawianiu komunikacji między szkołą, uczniem i rodzicem oraz stwarzaniu warunków ułatwiających wczesne diagnozowanie problemów.

Harmonogram działań, sposób realizacji oraz metody oparte są o diagnozę środowiska szkolnego.

Diagnoza środowiska:

Środowisko, które objęte jest działaniami w zakresie profilaktyki to szeroko rozumiane środowisko szkolne składające się z uczniów klas gimnazjalnych, uczniów klas licealnych, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Tak określone środowisko narzuca wielokierunkowość działań profilaktycznych wynikających z różnorodności potrzeb grup stanowiących odbiorców programu. Skuteczność działań, rozumiana przede wszystkim jako wyeliminowanie lub ograniczenie problemów wychowawczych oraz zagrożeń patologią wśród uczniów szkoły, jest możliwa tylko w przypadku czynności profilaktycznych i edukacyjnych prowadzonych z każdą z grup tworzących środowisko szkolne.

Diagnoza środowiska wskazała na następujące problemy, które mogą sprzyjać powstawaniu zachowań dysfunkcyjnych wśród młodzieży VI Liceum Ogólnokształcącego i Publicznego Gimnazjum nr 7 w Bełchatowie:

RODZICE:

- Często brak wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii wychowania (praktyka wychowania intuicyjnego, utrwalonego tradycjami rodzinnymi)
- Brak umiejętności komunikowania się z dzieckiem
- Słaba więź emocjonalna z dzieckiem
- Konflikty i dezorganizacja rodziny
- Brak stabilizacji ekonomicznej w rodzinie

NAUCZYCIELE:

- Niewystarczająca wiedza i umiejętności z zakresu psychologii wychowania
- Brak umiejętności komunikowania się
- Brak umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania konfliktów
- Często pasywna postawa i bierność wobec problemów wychowawczych
- Niewystarczający, słaby kontakt z wychowankami i ich rodzicami

UCZNIOWIE:

- Niedojrzałość emocjonalna, brak kontroli nad emocjami
- Niekompetencja społeczna
- Brak nawyków pracy i systematyczności
- Odrzucenie przez rówieśników dające poczucie alienacji
- Agresja
- Nieukształtowany system norm i wartości
- Deficyty w rozwoju
- Pierwsze kontakty ze środkami psychochemicznymi (alkohol, narkotyki, nikotyna, dopalacze)
- Poświęcanie zbyt dużej ilości czasu na komputer

Kierunki działań:

- stwarzanie uczniom warunków do samorealizacji, stawania się zdrowym fizycznie, psychicznie i społecznie
- przeciwdziałanie czynnikom szkodliwym dla zdrowia (stres, używki, przemoc fizyczna i psychiczna, wykluczenie społeczne)
- rozwijanie zainteresowań i systemu wartości uczniów
- kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec problemu uzależnień
- przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole

Cel główny:

Ograniczenie i usuwanie środowiskowych czynników patologii i zaburzenia rozwoju oraz równoczesne działania na rzecz wzmacniania czynników chroniących przed patologią, nieprawidłowym rozwojem oraz propagowanie zdrowego, wolnego od używek trybu życia.

Cele szczegółowe:

Skierowane do uczniów:

- Budowanie integracji w środowisku szkolnym ze szczególnym nastawieniem na cele wychowawcze i dydaktyczne
- Rozwijanie refleksji nad własnym systemem wartości oraz jego kształtowanie
- Eliminowanie agresji i niewłaściwego sposobu zachowywania się
- Motywowanie do nauki
- Kształtowanie kreatywnych i prospołecznych postaw
- Poznanie zasad rozwiązywania sporów i konfliktów
- Wzmacnianie akceptacji dla siebie i innych
- Kształtowanie umiejętności kontroli nad emocjami
- Przeciwdziałanie zagrożeniom, jakie niosą ze sobą używki
- Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego
- Doskonalenie umiejętności komunikacji interpersonalnej
- Kształcenie umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji
- Promowanie prozdrowotnego trybu życia
- Wdrożenie do aktywnego wypoczynku

Skierowane do rodziców:

- Wyposażenie rodziców w konkretne umiejętności i wiedzę przydatną do budowania relacji dorosły – dziecko
- Budowanie jednorodnego środowiska wychowawczego na linii dom /szkoła
- Kształtowanie wspólnego systemu norm i wartości społecznych
- Wzmacnianie więzi rodzice / dziecko
- Budowanie prawidłowych relacji rodzice /szkoła
- Informowanie rodziców o zagrożeniach i ryzyku patologii oraz ich pedagogizacja

Skierowane do nauczycieli i innych pracowników szkoły:

- Opanowanie konkretnych umiejętności wychowawczych potrzebnych do budowania relacji wychowawca / uczeń
- Zrozumienie i efektywniejsze radzenie sobie z sytuacjami konfliktowymi i problemowymi w szkole
- Pogłębienie świadomości i refleksji na temat stosowanych przez siebie metod wychowawczych
- Planowanie własnego samokształcenia i samodoskonalenia
- Rozwijanie umiejętności pracy z rodzicami
- Budowanie jednorodnego środowiska wychowawczego poprzez przyjęcie i respektowanie katalogu norm i wartości
- Zapewnienie wymiany informacji pomiędzy pracownikami szkoły
- Uzupełnianie wiadomości i umiejętności w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży

Metody i formy pracy:

- Zajęcia warsztatowe
- Formy aktywizujące – burza mózgów, praca w grupach, dyskusja panelowa, odczyt, prezentacja projektów, prezentacje multimedialne
- Zajęcia socjoterapeutyczne
- Pogadanki

Miejsca realizacji programu:

- Lekcje przedmiotowe
- Godziny wychowawcze
- Zajęcia socjoterapeutyczne
- Biwak szkolny
- Zajęcia pozalekcyjne i kółka zainteresowań
- Zajęcia warsztatowe prowadzone przez specjalistów
- Wycieczki szkolne

Czynniki ryzyka:

Do rozpoznanych w szkole czynników ryzyka należą:

- brak motywacji do nauki,
- wysoka absencja (szczególnie w klasie II i III liceum oraz klasach III gimnazjum),
- trudności w nauce,
- kontakty niektórych uczniów z substancjami psychoaktywnymi,
- brak kultury osobistej,
- problemy natury psychicznej; niska samoocena, problemy uczuciowe, zaburzenia nastroju,
- sporadycznie, także przemoc fizyczna i częściej – psychiczna.

Harmonogram działań profilaktycznych dotyczących uczniów:

Lp.	Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Termin
1.	Poznanie środowiska rodzinnego ucznia	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowy z uczniami • Rozmowy z rodzicami • Ankiety • Wywiady środowiskowe • Współpraca z kuratorami 	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Pedagog szkolny</p>	IX - X
2.	Zapobieganie paleniu papierosów i e - papierosów w szkole i poza jej terenem	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia socjoterapeutyczne w ramach programu „Mądrze żyć” • Filmy edukacyjne • Zajęcia warsztatowe na godzinach wychowawczych • Realizacja programu profilaktyki „Żyje świadomie i odpowiedzialnie” • Gazetki tematyczne 	<p>Pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy klas</p> <p>Pielęgniarka</p> <p>Strażnicy miejscy</p>	Według planu realizowanych programów
3.	Przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia socjoterapeutyczne w ramach programu „Mądrze żyć” • Zajęcia warsztatowe w ramach programu „Zdrowa radość” • Spektakl profilaktyczny • Realizacja tematyki antyalkoholowej na godzinach wychowawczych • Realizacja programu profilaktyki „Żyje świadomie i odpowiedzialnie” 	<p>Pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy klas</p> <p>Zaproszeni specjaliści</p> <p>Strażnicy miejscy</p>	W ciągu roku szkolnego
4.	Zapobieganie używaniu środków	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programu „Stop dopalaczom” • Zajęcia socjoterapeutyczne w ramach programu „Mądrze żyć” • Realizacja programu: ARS, czyli jak dbać o miłość?” 	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Pedagog szkolny</p>	W ciągu roku szkolnego

	psychotropowych, w tym dopalaczy	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia warsztatowe na godzinach wychowawczych • Spotkania z przedstawicielem policji i straży miejskiej • Redagowanie broszur i ulotek • Przeprowadzenie konkursu plastycznego 	<p>Nauczyciele biologii</p> <p>Zaproszeni specjaliści</p>	
5.	Kształtowanie postaw asertywnych, pozbawionych agresji i przemocy i zdominowanych przez szacunek dla drugiej osoby, a także podstawowych zasad kultury	<ul style="list-style-type: none"> • Blok zajęć integracyjnych na godzinach wychowawczych • Zapoznanie z Regulaminem i Statutem Szkoły • Biwak szkolny • Wycieczki klasowe • Zajęcia socjoterapeutyczne w ramach programu „Mądrze żyć” • Zajęcia dotyczące asertywności, komunikacji, rozwiązywania konfliktów w ramach godzin wychowawczych • Realizacja programu przeciw przemocy „Stop agresji” • Organizacja Szkolnego Dnia Bez Przemocy i Agresji w Szkole 	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Strażnicy miejscy</p>	Zgodnie z planem wychowawczym

				Listopad
6.	Kształtowanie systemu wartości poprzez budowanie tradycji szkoły	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia warsztatowe ustalające normy, zasady i wartości obowiązujące w szkole • Zajęcia socjoterapeutyczne w ramach programu „Mądrze żyć” • Organizacja i uczestnictwo w imprezach szkolnych: Dzień Patrona, Wigilia Szkolna, Czytanie Herberta 	<p>Dyrektor szkoły</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Pedagog szkolny</p>	Zgodnie z realizacją programów i kalendarium pracy szkoły
7.	Inicjowanie działalności charytatywnej	<ul style="list-style-type: none"> • Akcje charytatywne realizowane w ramach programu „Mądrze żyć” • Działalność charytatywna prowadzona przez poszczególne zespoły klasowe, a w szczególności: aukcje charytatywne, Dziewczynka z zapalkami, Wielkanoc z PCK, Czerwonokrzyska gwiazdka, zbiórka żywności i koców dla schroniska dla zwierząt, Szlachetna paczka, Góra grosza, zbiórka zabawek dla dzieci z Monaru 	<p>Pedagog szkolny</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Wychowawcy klas</p>	Przez cały rok
8.	Wydanie gazetki szkolnej jako narzędzia komunikacji i popularyzacji treści i zadań programu	<ul style="list-style-type: none"> • Powołanie zespołu redakcyjnego • Przygotowanie materiałów • Skład i druk gazetki 	<p>Dyrektor szkoły</p> <p>Nauczyciele języka polskiego</p>	X - XI
9.		<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programów prozdrowotnych: „Różowa wstążeczka”, „Trzymaj formę”, 	Nauczyciele	

	<p>Propagowanie zdrowego stylu życia</p>	<p>„Stres pod kontrolą”, profilaktyka HIV/AIDS, „Wybieram życie – pierwszy krok”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja imprez szkolnych dotyczących promocji zdrowia, np. Dzień Walki z HIV/AIDS, Dzień Sportu • Promowanie zajęć sportowych • Prowadzenie zajęć SKS • Organizacja wycieczek sportowych, np. rajd rowerowy, zajęcia narciarskie na Górze Kamięńsk 	<p>biologii</p> <p>Nauczyciele WF</p> <p>Przedstawiciele PSSE w Bełchatowie</p>	<p>W ciągu roku szkolnego</p>
10.	<p>Wskazywanie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego połączona z integracją uczniów i poprawa ich wzajemnych relacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Praca organizacji uczniowskich • Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, np. kółek przedmiotowych, zajęć warsztatowych • Prowadzenie kółek zainteresowań, np. kółka teatralnego, kółka fotograficznego, lektoratu języka rosyjskiego i hiszpańskiego • Wycieczki edukacyjne i tematyczne • Wyjazd narciarski • Rajd rowerowy • Organizacja dyskotek szkolnych • Biwak szkolny • Wycieczki dydaktyczne, kulturalne i krajoznawcze • Organizacja imprez pozaszkolnych, np. Wigilia, Andrzejki, Walentynki, Dzień Misia, Mikołajki • Prowadzenie lekcji wychowawczych pod hasłem „Wyloguj się 	<p>Opiekunowie Samorządu Uczniowskiego</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciel WF</p>	<p>W ciągu roku szkolnego</p>

		na życie” (spędzanie czasu bez komputera)	Wychowawcy klas	
11.	Walka z wysoką absencją w szkole	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie systemu obowiązkowych konsultacji dla uczniów opuszczających godziny lekcyjne (z możliwością czasowego zawieszania tego obowiązku) • Uatrakcyjnienie zajęć lekcyjnych poprzez np. stosowanie na lekcjach metod aktywizujących, korzystanie ze sprzętu audio-wizualnego • Przestrzeganie i konsekwentne egzekwowanie postanowień Statutu szkoły i zasad funkcjonowania dziennika elektronicznego • Przeprowadzanie lekcji wychowawczych, dotyczących wpływu frekwencji na poziom wiedzy ucznia • Przeprowadzanie indywidualnych spotkań z rodzicami; obowiązkowo w przypadku negatywnych zachowań uczniów • Diagnozowanie przyczyn absencji przez wychowawcę i pedagoga • Indywidualne, interwencyjne rozmowy pedagoga, wychowawców 	<p>Nauczyciele</p> <p>Wychowawcy klas</p> <p>Pedagog szkolny</p>	W ciągu roku szkolnego
12.	Zapewnienie bezpieczeństwa w szkole	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie rodziców z zasadami funkcjonowania szkoły • Wskazywanie dróg ewakuacyjnych 		

		<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z planem ewakuacji i systemem alarmowym • Zorganizowanie pogadanek nt. zachowania się w przypadku nagłej ewakuacji, pożaru, wybuchu, zamachu • Udział w próbnej ewakuacji szkoły • Pogadanki nt. bezpiecznego korzystania z urządzeń domowych i umiejętnego stosowania środków chemicznych 	<p>Nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa</p> <p>Wychowawcy klas</p>	<p>W ciągu roku szkolnego</p>
13.	Motywowanie uczniów do nauki	<ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie metod aktywizujących w pracy z uczniami • Nagradzanie uczniów za rzeczywiste osiągnięcia i umiejętności • Stosowanie oceniania kształtującego w pracy z uczniem • Prowadzenie zajęć z uczniami na temat skutecznych metod i technik uczenia się, planowania nauki i gospodarowania czasem wolnym • Zachęcanie i przygotowywanie uczniów do przedmiotowych konkursów szkolnych i zewnętrznych 	<p>Nauczyciele</p> <p>Wychowawcy klas</p> <p>Pedagog</p>	<p>W ciągu roku szkolnego</p>
14.	Nabywanie umiejętności udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje edukacji dla bezpieczeństwa o udzielaniu pierwszej pomocy w przypadku; 		

		<p>stłuczeń, złamań, skaleczeń, zatruc pokarmowych, porażenia prądem, ukąszeń np. żmii, zaślabnięć</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja zajęć ze Sztabem Ratownictwa 	<p>Nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa</p> <p>Wychowawcy klas</p>	<p>W ciągu roku szkolnego</p>
--	--	---	--	-------------------------------

Harmonogram działań profilaktycznych dotyczących rodziców:

Lp.	Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Terminy
1.	Szkolenia dla rodziców realizujące wybrane zagadnienia z programu profilaktyki	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania plenarne połączone z warsztatami dla rodziców • Warsztaty realizowane po spotkaniach klasowych 	<p>Pedagog szkolny</p> <p>Dyrekcja szkoły</p> <p>Wychowawcy klas</p>	<p>W ciągu roku szkolnego</p>
2.	Stała współpraca z rodzicami	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie rodziców z programem profilaktyki szkoły • Informowanie o dostępnych formach pomocy • Współdziałanie rodziców w organizacji wybranych imprez szkolnych • Praca indywidualna z rodzicami w sytuacjach wychowawczo bądź diagnostycznie trudnych 	<p>Pedagog szkolny</p> <p>Dyrekcja szkoły</p> <p>Wychowawcy klas</p>	<p>W ciągu roku szkolnego</p>

Harmonogram działań profilaktycznych dotyczących nauczycieli:

Lp.	Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Terminy
1.	Praca Szkolnego Koła Wychowawców	<ul style="list-style-type: none"> Powołanie Koła na początku każdego roku szkolnego Spotkania dwa razy w miesiącu W ramach spotkań koła: wzajemna wymiana doświadczeń i informacji, analiza bieżących sytuacji i problemów, szkolenia 	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Pedagog szkolny</p>	W ciągu całego roku szkolnego
2.	Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli	<ul style="list-style-type: none"> Szkoleniowe Rady Pedagogiczne Zajęcia warsztatowa dla nauczycieli Samokształcenie 	<p>Nauczyciele</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Zapraszani specjaliści</p>	

Monitoring i ewaluacja działań profilaktycznych:

Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będzie poprzez:

- Wpisy w dziennikach lekcyjnych i w dzienniku działalności profilaktycznej dokumentujące realizację założonych działań,
- Regularne spotkania Szkolnego Koła Wychowawców, podczas których omawiane są spostrzeżenia wychowawców, pedagoga szkolnego dotyczące postaw, zachowań, skuteczności podejmowanych działań,
- Końcoworoczna Rada Pedagogiczna podsumowuje i ocenia szkolne działania profilaktyczne,
- Inne narzędzia ewaluacji i monitoringu: obserwacja pedagogiczna, hospitacje zajęć, ankiety ewaluacyjne.

Do całościowej oceny działań profilaktycznych szkoły posłużą następujące wskaźniki skuteczności:

Wiedza, postawy i zachowania uczniów:

- Czy uczniowie potrafią sobie radzić i trudnościami?
- Czy potrafią współpracować w grupie?
- Czy poznali podstawowe informacje dotyczące środków odurzających?
- Czy potrafią powstrzymać się przed stosowaniem używek?
- Czy zrozumieli istotę przemocy, szczególnie psychicznej?
- Czy nabyli prawidłowe postawy wobec: nauki szkolnej, używania środków psychoaktywnych i odurzających się rówieśników?

Aktywność alternatywna uczniów:

- Czy uczniowie włączają się do różnorodnych działań i programów realizowanych na terenie szkoły?
- Czy uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych
- Czy podejmują działania o charakterze charytatywnym?

Zmiany w funkcjonowaniu szkolnym:

- Czy nastąpił wzrost osiągnięć szkolnych uczniów?
- Czy poprawiła się frekwencja uczniów na zajęciach?
- Czy nastąpiło zmniejszenie liczby aktów przemocy fizycznej i psychicznej?
- Czy zmniejszyła się liczba interwencji wychowawczych w związku z problemami dydaktycznymi i wychowawczymi?

Uwagi końcowe

Integralnymi elementami Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktycznego są:

- Programy Pracy Wychowawców
- Program Profilaktyczno – Rozwojowy: „Zdrowa Radość”
- Program profilaktyki uzależnień od dopalaczy „Stop dopalaczom”
- Innowacja pedagogiczna (Program zajęć socjoterapeutycznych): „Mądrze żyć”
- Programy prozdrowotne, np. „Wybieram życie – pierwszy krok”

Programy te znajdują się w dokumentacji szkolnej.

IX. KALENDARZ ŚWIĄT I UROCZYSTOŚCI

Nasza placówka za istotne uznaje kultywowanie świąt i tradycji ze szczególnym zwróceniem uwagi na sylwetkę patrona szkoły Zbigniewa Herberta. Kalendarz świąt i uroczystości są zgodne z Kalendarium Szkolnym i tam są zawarte.

X. EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO I PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktycznego następuje poprzez przeprowadzanie ankiet raz w roku. Podstawą ewaluacji są również indywidualne wskazówki lub rozmowy z uczniami na godzinach wychowawczych oraz z rodzicami na zebraniach.